

เพชรแท้
จากพระธรรม

ที่จริงคนเรานี้ก็ไม่มีอะไรมากหรอกนะ มันก็มีกายกับใจเท่านั้นแหละ จะเป็นคนชาติใด ภาษาใด ก็มีกายกับใจเหมือนกัน ลักษณะของกายกับใจก็เหมือนกัน สัมผัสเหมือนกัน ความร้อนก็เหมือนกัน ความเย็นก็เหมือนกัน ความหิวก็เหมือนกัน ความปวดความเมื่อยก็เหมือนกัน มีอวัยวะเหมือนกัน ความโกรธก็เหมือนกัน ความสุขความทุกข์ก็เหมือนกัน แต่ว่าเราเกี่ยวข้องกับกายกับใจอย่างไร? เกี่ยวข้องไม่เป็น ใช้กายใช้ใจไม่เป็น มันก็เป็นปัญหาเหมือนกัน มีปัญหาเหมือนกันถ้าใช้มันไม่เป็น ถ้าใช้ผิดมันก็เป็นพิษเป็นภัย

ธรรมะบทนี้ หลวงพ่อคำเขียน สุวณฺโณ แสดงไว้เมื่อครั้งที่ได้รับอาราธนาไปแสดงธรรมที่วัดจวงเหียน เมืองคาร์เมล มหานครนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา ระหว่างเดือนสิงหาคม ช่วงกลางพรรษาปี ๒๕๓๗ ตีพิมพ์ครั้งแรก เดือนตุลาคม ๒๕๓๗ โดยใช้ชื่อว่า “สนทนาธรรมกับท่าน”

สำหรับเราเหมือนกัน ล้มหายตายไป เจ็บไข้ได้ป่วย เสียเงินเสียทอง ก็เพราะกายเพราะใจเยอะแยะ

ทางผู้จัดรายการ จัดให้บรรยายธรรมที่วัดจวงเหียน เขาให้พูด เรื่องเถรวาทกับการเจริญสติแบบการเคลื่อนไหว ก็มีฝรั่งหลายคนที่มาฟัง ก็ไม่ได้พูดเรื่องอื่นหรอก ที่จริงเรื่องศาสนานี้ก็ไม่ใช่เรื่องอื่นไกล ก็เรื่องกายเรื่องใจนี่แหละ แต่ว่าศาสนานี้มันก็มีชื่อ มีสมมุติหลายๆ อย่าง ศาสนาโน่นศาสนาहीं เยอะแยะ อย่างที่เราารู้ๆ กันอยู่

ถ้าจะพูดถึงพุทธศาสนาแล้ว ก็มีนิกายใหญ่ ๒ นิกาย เถรวาทกับมหายาน เถรวาทก็ไปสู่ลังกา มอญ พม่า สยามคือไทย ลาว กัมพูชา ไปทางนั้น ออกจากอินเดียมา ฝ่ายมหายานก็ไปจีน มองโกเลีย ญี่ปุ่น เกาหลี ไต้หวัน ธิเบต เวียดนาม ไปทำนองนั้น เรื่องนี้มารู้ทีหลัง แต่ก่อนไม่รู้เลย มาศึกษาปฏิบัติ จนมาเข้าใจแล้ว จึงมารู้ทีหลังว่า โอ...มันเป็นอย่างนี้ ก็ต่างกันนะ เรื่องศาสนา เรื่องของศาสนา มันมีอยู่ ๔ ระดับ ก็พูดไปทำนองนี้ มีศาสนพิธี ศาสนวัตถุ ศาสนบุคคล ศาสนธรรม

ศาสนพิธี ศาสนวัตถุ ศาสนบุคคล นี่ไม่เป็นสากล แตกต่างกันไป เพราะบัญญัติขึ้นมาเอง แต่ละศาสนาบัญญัติต่างกันไป ไม่เป็นสากล ใครจะว่าศาสนพิธี ศาสนวัตถุ ศาสนบุคคล มันเป็นเปลือกเป็นกระพี้ไปได้ **สิ่งที่เป็นสากลที่เหมือนกันก็คือ ศาสนธรรม ศาสนธรรมก็ต้องมาสัมผัส ต้องมีอยู่ ไม่ได้สมมุติ เหนือสมมุติ ต้องมาสัมผัสอยู่ที่กายที่ใจของทุกคนทุกชีวิต** ของมนุษย์ทุกชีวิตเลย ศาสนธรรม

ให้มาสัมผัสอยู่กับกายกับใจ ให้มีอยู่ที่กายที่ใจ ธรรมที่เป็นกุศลมีอยู่ที่กายที่ใจ ธรรมที่เป็นอกุศลก็เอากายเอาใจละ นี่ศาสนา ศาสนาจริงๆ ต้องมาอยู่ตรงนี้

เคยไปแสดงธรรมที่สถาบันของคริสต์ เคยเป็นเพื่อนกับบาทหลวงหลายคนในเมืองไทย เขาให้ไปบรรยายในสถาบันแห่งหนึ่งของศาสนาคริสต์นิกายโปรเตสแตนต์ มีนักบวชนิกายโปรเตสแตนต์ประมาณ ๖๐-๗๐ รูป ก็ไปพูดที่นั่น บรรยายาก็ไม่ค่อยดี ต่างคนต่างก็กังวลว่าจะนั่งอย่างไรดี เขาก็เป็นนักบวช เราก็เป็นพระ ก็เลยบอกเขาว่า ให้นั่งสูงๆ ลักหน้อยๆ พอมองเห็นหน้ากัน เขาก็เลยจัดที่นั่ง

ศาสนธรรมเป็นสากล

ก็พูดขึ้นว่า ท่านทั้งหลายที่มาพูดที่นี่ ไม่ได้มาสอนเรื่องศาสนา ดอก จะมาพูดเรื่องคน ใครเป็นคนอยู่ที่นี้ ยกมือขึ้นดูซิ? เราก็ยกมือขึ้นก่อน พอเรายกมือขึ้น เขาก็ยกมือขึ้น เออ...เราก็เป็นคนเหมือนกัน เอามือลง ก็เลยถามเขาต่อไปว่า คนนะมันมีอยู่สองลักษณะคือมีกายกับใจ ใครมีกายกับใจนั่งอยู่ที่นี้ ยกมือขึ้นดูซิ? เราก็ยกมือขึ้น ผู้ฟังก็ยกมือขึ้น เราก็มีเหมือนกัน มีกายกับใจ ที่นั่งอยู่นั้นก็มีหลายชาติ

เหมือนกันนะ ฝรั่งเศสมี คนไทยคนอะไรก็มี มีหลายชาติด้วย ต่อไปก็ถามว่า ใครเคยมีปัญหาเรื่องกายเรื่องใจบ้าง ยกมือขึ้นดูซิ? เราก็ยกมือขึ้น ผู้ฟังก็ยกมือขึ้น อ้อ...เราก็มีปัญหาเหมือนกัน เอามือลงแล้วถามต่อไปว่า **ใครที่เคยแก้ปัญหาเรื่องกายเรื่องใจได้เด็ดขาด ยกมือขึ้นดูซิ?** ไม่มีใครยกมือขึ้น หนึ่งนี้ **เราก็ยกมือขึ้น** ก็เลยพูดต่อไปว่า ศาสนาทุกศาสนาแก้ปัญหาเรื่องกายเรื่องใจนี้ **ให้เราทำหน้าที่อันนี้** จะเป็นคริสต์ก็ดี เป็นพุทธ เป็นมุสลิม เป็นฮินดู อะไรก็ตาม **จะต้องมาช่วยกัน ณ จุดนี้** มาช่วยกันขบปัญหา **เป็นผู้ขนส่ง ขนเอาความทุกข์ออกจากกายจากใจของมนุษย์ให้ได้** เราทำหน้าที่อันนี้ ก็ทำให้บรรยากาศดีขึ้นมาสักหน่อย ก็เลยพูดต่อไปเรื่อยๆ เพราะฉะนั้น **ศาสนธรรมเป็นสากล** เราจะต้องมาพบกันที่จุดนี้ ใครจะมาอย่างไรก็ตาม จะเดินมาแบบไหนก็ตาม พิธีกรรมต่างกันก็ตาม รูปแบบต่างกันก็ตาม เราต้องมาพบกันที่นี้

สติ-กุศลธรรม

หลวงพ่อกำเขียนเจริญสติแบบเคลื่อนไหว ท่านก็ยังไม่ได้บวช ยังเป็นฆราวาสอยู่ มาฝึกวิชาการกรรมฐาน มาเข้าสู่ศาสนธรรม มามีสติ มามีความรู้สึกตัวลงไปที่กาย สติมันก็มี สติเป็นศาสนธรรม เป็นกุศลนะ เป็นศาสนธรรมที่เป็นกุศล ความหลงเป็นอกุศล ให้มีความรู้สึกตัวอยู่ที่กาย ไม่มีความหลง เมื่อให้ข้อมูล ความรู้สึกตัวเป็นข้อมูลที่ดี ให้สิ่งแวดล้อมที่ดี ให้แก่กายแก่ใจ **อันความรู้สึกตัวที่มีลงไปที่กาย มันก็มีลงไปที่ใจด้วย มันเป็นอย่างนั้น มันไม่แยก ไม่ใช่ลงไปที่กายเพียงอย่างเดียว ใจมันก็รับด้วย** เพราะสติเป็นศาสนธรรม เป็นธรรมก็เอาไปไว้ที่กายที่ใจเรานั่น แต่บางทีเราไม่ได้ทำอย่างนั้น เช่น เรามีความหลงไปไว้ที่กายที่ใจก็มีนะ มีไหม? มีนะ มีเยอะ วันหนึ่งอาจจะหลงมากนะ อาจจะหลง อาจจะคิด จิตก็หลง กายก็ไม่วู้เรื่องอะไรเลย ทำผิดๆ ก็มี ให้ข้อมูลมันก็ไม่ถูก ก็ได้จรตนิสัยต่างกันไปใช้ไหมล่ะ บางทีอาจจะหลง หลงมาก ชีวิตอยู่ด้วยความหลง คิดก็คิดไปต่างๆ นานา กายก็ทำไปในเรื่องที่ไม่ค่อยมีความรู้สึกตัว บางทีทำผิดแล้วจึงมารู้ทีหลัง จนไปถึงโน่น หัวเราะแล้ว ร้องไห้แล้ว บางคนไปติดคุก

ติดตะราง จึงมารู้ตัวทีหลัง นั่น ใช้มันไม่เป็น ใช้มันอย่างงมงายก็ไป
อย่างนั้น ภายใจของเราเนี่ย มันเหมือนกับวัตถุอันหนึ่ง ที่เราหยิบเอา
มาใช้ บางทีमारเอาไปใช้เสีย บางทีคนพาลเอาไปใช้เสีย บางทีมี
บัณฑิตบ้าง

คบมิตร มิตรนอก-มิตรใน

แม้แต่ในมงคลสูตร ที่ได้กล่าวว่า การคบคนพาล การคบ
บัณฑิต การคบหาสิ่งที่ควรบูชา นี้ก็ไม่ใช่อะไร ถ้าจะมองออกไปไกลตัว
ก็ได้ การคบบัณฑิตก็คือ คบครูอาจารย์ เช่น คบท่านผู้รู้ คบครู
อาจารย์ที่ท่านสอนสั่ง นั่นก็ถูกอยู่ นั่นก็เป็นบัณฑิตภายนอก แต่
บัณฑิตภายในสำคัญกว่า แม้ว่าเราคบบัณฑิต แต่เราไม่ได้สัมผัส
กับบัณฑิตที่เอากายเอาใจเข้าไปสัมผัส มันก็ยังผิวเผิน แต่ถ้าเราคบ
กับบัณฑิตภายในของเรา **คบบัณฑิตภายในคือคบบัณฑิตอะไร คือ คบกับ
ความรู้สึกตัว คบกับความไม่โกรธ คบกับความไม่ทุกข์** ถ้าใครโกรธ
ที่ใดก็เรียกว่าคบคนพาล ถ้าทุกข์ ก็คบบัณฑิตแล้ว ถ้าทุกข์ ถ้า
โกรธ ถ้าโลภ ถ้าหลง แม้เราหนึ่งอยู่กับบัณฑิต กับครูอาจารย์ เรา
ไม่ได้คบบัณฑิตแล้ว เราคบบัณฑิตคนพาลมากกว่า อาจจะคิดไป คิด

รักคิดซัง คิดโกรธ คิดอาฆาต คิดพยาบาท นั่นท่านเรียกว่า คบ
คนพาล ไม่ใช่จะไปคบบัณฑิตในวงการพนัน ไปคบบัณฑิต ไปด้วยกัน
นอนด้วยกัน นั่นมันหมดตัวไปแล้ว ที่จริงมันคบบัณฑิตก่อนแล้ว ก่อนที่
จะไปอย่างนั้น มันหมดตัวไปตั้งนานแล้ว มันเป็นจำเลยที่สองไปแล้ว
จำเลยที่หนึ่งต้องคิดก่อน ต้องพูดก่อน ต้องทำก่อน ก่อนที่มันจะเป็น
อย่างนั้น มันต้องคิดก่อนจนมันหมดตัวไปแล้ว ใช่ไหม? การคบบ
พาลก็ดี คบบัณฑิตก็ดี เราอย่าไปมองแต่นอกตัวเกินไป ภายกับใจ
ของเราเนี่ย คบกับความรู้สึกตัว คบกับความเมตตา คบกับความอดทน
คบกับความกรุณาสงสารเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ คบกับความเสียสละ คบกับ
ความให้อภัย คบกับความช่วยเหลือ คิดดีๆ ทำดีๆ พูดดีๆ ใครจะว่า
ศาสนาไหนก็ใช้ได้ทั้งนั้น

รักแท้ ทำตัวเองให้ดี - ถึงศาสนา

ศาสนา ก็คือคน คนก็คือกายกับใจ ศาสนาก็สอนให้คนทำดี อะไรทำดี ก็เอากายกับใจนี้แหละ ทำดี ไซ้ไหม? ละชั่ว ก็เอากายเอาใจนี้แหละ ละชั่ว อย่าทำชั่ว อย่าพูดชั่ว อย่าคิดชั่ว ก็เอากายเอาใจนี้แหละ ไม่ใช่รู้ที่อยู่ในตำรา รู้แล้ว ตอบได้แล้ว สอบได้ใบประกาศแล้ว นั้นยังไม่ใช้หรอก มันเป็นพหิตถาธรรม เป็นธรรมภายนอก ต้องเป็นอชฌัตตธรรม ให้เป็นธรรมภายใน คือ กายกับใจของเรา นี่ ศาสนาสอนอย่าทำชั่ว อย่าคิดชั่ว เคารพศาสนา **รักพ่อรักแม่ รักครูบาอาจารย์ รักลูกรักเมีย ไม่ใช่รักแบบมีทุกข์มีกังวล ห่วงจนนอนไม่หลับ นั่นไม่ใช่ รักลูกรักเมียต้องทำให้ดี ต้องทำตัวให้เป็นคนดี อย่าทำชั่ว อย่าพูดชั่ว สงสารลูกเมีย สงสารพ่อแม่พี่น้อง ก็อย่าเอาตัวไปทำชั่ว อย่าไปคิดชั่ว พูดชั่ว ไปทำชั่ว อย่าไปทุกข์ อย่าไปโกรธ นั้นแหละรักพ่อรักแม่ก็อย่าโกรธ อย่าไปทุกข์ อย่าทำให้ตัวเองมีทุกข์ ไม่ใช่รักดอก ถ้าห่วงจนนอนไม่หลับ ห่วงลูกคิดถึงลูกคนนั้นคนนี้ ลูกคนนั้นไปเรียนหนังสือ อยู่ที่โน่นอยู่ที่นี่ ไกลพ่อไกลแม่จะเป็นอย่างไร คิดไปไม่ใช่รักดอก คิดอย่างนั้นจนตัวเองนอนไม่หลับ จนตัวเองเป็นทุกข์**

ตัวเองเป็นทุกข์แล้วก็เกิดโรคภัยไข้เจ็บ ล้มป่วย ลูกก็ต้องเป็นธุระ ต้องมา โทรมไปลูกก็ต้องโทรมมา ลูกไม่มีเงินมีทอง ก็ต้องยืมเงินยืมทอง เขามา เสียงานเสียการ ลางนลาการกันมา ลำบากแก่ลูกอีกแหละ ลำบากแก่พี่น้องอีกแหละ นั้นมันเป็นอย่างนั้น

ถ้ารักลูกรักเมีย ก็นอนให้หลับ อย่าทุกข์ อย่ากังวล ความรักไม่ใช่ความคิด **ความรักที่แท้จริง ก็คือทำตัวให้มันดี อย่าให้ตัวเองมีทุกข์ อย่าเอากายเอาใจไปทำชั่ว** ที่นี้ คนที่รักลูกรักเมีย รักพ่อรักแม่มก็คิดถึง เอาความคิดเป็นเครื่องบอก ไม่ได้มาทำลงไป ทำให้สบาย ถ้ารักพ่อรักแม่ อย่าให้ตัวเองเป็นทุกข์ อย่าทำชั่ว พูดชั่ว คิดชั่ว ถ้าเคารพศาสนาก็ต้องมาละ ศาสนาก็สอนให้ละชั่ว ทำดี ทำจิตใจให้บริสุทธิ์หมดจด เราก็ละ ไม่กล้าคิดชั่ว ไม่กล้าพูดชั่ว ไม่กล้าทำชั่ว ถ้าเราทำชั่ว คิดชั่วอยู่ แม่เราจะว่า พุทฺธัง สาระณัง คัจฉามิ ฐัมมัง สาระณัง คัจฉามิ สังฆัง สาระณัง คัจฉามิ ก็ไม่ใช่ ไม่ใช่ถือพุทธศาสนาเป็นสรณะ เป็นที่พึ่ง อาจเอาความชั่วเป็นที่พึ่ง ยังทำ ความชั่วอยู่ มันไม่ถูก เพราะฉะนั้น ก็อยากจะสนทนากับท่านใน ลักษณะแบบนี้ เป็นการพูดที่แสดงออกตามความรู้สึก เรามาเข้าใจถึงจุดนี้ อย่าไปมองนอกตัว

บุญแท้เกิดที่ใจ สัมผัสได้

แม้แต่บุญ บาป ก็ไม่ใช่คิดนอกตัวนะ อันนี้สนทนารวมกัน ไม่ใช่จะให้ท่านเชื่อ ไม่พูดให้ถูกใจท่าน พูดความจริง จะถูกใจหรือไม่ถูกใจ ไม่ได้คิดอย่างนั้น พูดซื่อๆ ไปอย่างนี้ อย่าไปเอาเหตุเอาผล มา เกิดความพอใจ เกิดความไม่พอใจ ไม่เอาอย่างนั้น พูดอย่างนี้ **พูดให้ท่านสัมผัสเอา ไม่ใช่พูดให้คิด ให้ท่านสัมผัสเอา ถ้าคิดเข้าใจ นั้น ยังปลอม ยังเป็นของปลอม เข้าใจอยู่ รู้อยู่ นั้นยังเป็นของปลอม ต่อเมื่อใดที่เราเอามาทำลงไป ทำลงไปที่กายที่ใจของเรา นั้นมันเกิดผลขึ้นมา นั้นเป็นของจริง** พูดให้ฟัง แม้แต่เรื่องบุญ บางทีเราคิดเอานะ ใช่ไหม? คิดเอา และจะไปเอาจากคนอื่นด้วย ไปทำอันอื่น อย่างอื่น เสีย เป็นพหิตากรรม ทำนอกตัวไปเสีย จัดอย่างนั้น ทำอย่างนี้ จัดดอกไม้ จัดรูปเทียนไปโน่นเสีย จัดดี เอาถูกเอาผิดกับสิ่งนั้นไปโน่น ก็ดี ถูกเหมือนกัน แต่มันถูกเปลือกไม่ถูกแก่น ได้แต่เปลือก มันไม่ทนทาน นิดหน่อย บุญนิดหน่อย บุญชั่วคราว ถ้าเป็นความสุข ก็สุขชั่วคราว ถูกอยู่ ไม่ใช่ไม่ถูก เหมือนกับเราเข้าไปในป่าจะไปเอาแก่นไม้ ไปเจอเปลือก ก็ถากเอากลับบ้านไปเลย ก็ไม่ได้แก่น จะเอาแก่นกลับได้เปลือก ก็ไม่ทนทาน ต้องได้แก่น ให้ได้แก่นของต้นไม้ไป

คำว่าบุญ คืออะไร บุญก็ไม่ใช่นอกตัวไป มันก็เหมือนกับต้นไม้
นั้นแหละ ถ้าเราได้แก่น เราก็ได้ทั้งเปลือกด้วย ถ้าคนได้แต่เปลือก
มันไม่ได้แก่น ถ้าเราได้แก่น เราก็ได้ทั้งเปลือกด้วย มันก็ทนมันก็
สมบูรณ์ คำว่า บุญ ก็คือ จิตใจที่มันดี ใจดีนะ ไม่ใช่ดีใจ ดีใจยังใช้
ไม่ได้ ได้ฆ่าเขา บางคนก็ดีใจ เอาละ ภูได้ฆ่ามันแล้ว ภูได้ต่อยมัน
แล้ว สบายใจแล้ว ก็มีเหมือนกัน เคยเห็น

สมัยหนึ่งนานมาแล้ว บวชเณรภาคฤดูร้อน เณรก็เณรน้อยๆ
โตบ้างเล็กบ้าง เณรทะเลาะกัน โกรธก็ตีกัน เราก็ห้าม จะพูดอย่างไร
ให้ดีขึ้น ขอภัย ขอโทษ ทำให้ดีขึ้นเสีย เณรก็ไม่ยอม ถ้าผมไม่ได้
ต่อยมัน ไม่ได้ตีมัน ผมไม่ยอมนะ ถ้าผมได้ตีมัน ผมจึงจะดีใจ นี่คือ
สิ่งที่คิดไป ต้องได้ตีกันก่อน ได้ต่อยกันก่อน จึงจะดีใจ ดีใจนี้มันจึงยัง
ไม่ถูก แต่ว่าใจดีนี่สิ ไม่ใช่ดีใจ ใจดีแล้ว มันหมดพิษหมดภัย นี่บุญ
สุขไหม? ถ้าใจดี นอนหลับไหม? กินข้าวได้ไหม? หน้าตาเอิบอิ่ม
ยิ้มแย้มแจ่มใสนะ ถ้าใจดี ใจดีเพราะอะไร? เพราะมันได้เห็นของจริง
มันละชั่วได้ มันหมดพิษหมดภัย ไม่ต้องกังวลอะไร ใจมันดี ใจมันดี
ไม่ใช่เอาวัตถุสิ่งของมากำหนดนะ บางคนใจดี ต้องให้ได้สิ่งอื่นมา
กำหนด ต้องให้ได้อันนั้นก่อน จึงจะใจดี ไม่ใช่ มันดีใจ ถ้าได้ของรัก
ก็ดีใจ มันไม่ใช่ใจดี ถ้าได้สิ่งที่เราต้องการ ก็ดีใจ ดีใจนะ บางทีของที่
ได้มาก็ต้องเสียใจอีกแล้ว เอาวัตถุมาสมมุติเอาไว้ว่าชอบ ว่าไม่ชอบ แล้ว
ก็บัญญัติใจของเราเข้าไป วัตถุที่เราสมมุติว่าชอบนั้น บางทีมันก็
ไม่ชอบอีกแล้ว เช่น ความรักที่เป็นวัตถุ ไม่ใช่ใจมันรัก มันรักวัตถุ

รักเพื่อเอา บางทีสิ่งที่รักก็กลายเป็นชังกันไปเสีย ไม่พอใจซะ มัน
เป็นสมมุติ มันนอกตัว ถ้าใจดี มันไม่นอกตัว ถ้าใจดีแล้วมันจบแล้ว
อะไรก็ตามเถอะ ถ้าไม่เอาวัตถุเข้ามาเกี่ยวข้องแล้ว ใจมันดี ถ้าใจมันดี
อะไรมันก็เข้าใจไปหมด มันฉลาด บุญเป็นอย่างนี้ บุญไม่ใช่คิด มัน
ต้องเอาใจสัมผัสเอา ถ้าใจมันสัมผัสกับบุญ กายมันก็สุข ใจมันดี มัน
ก็นอนได้ กินได้ สบาย สุขภาพดี บุญเกิดจากการสัมผัส ไม่ใช่บุญ
จะไปแสวงหาที่ไหน ถ้าข้างในมันดีแล้ว ข้างนอกก็ดี มันก็ดีไปหมด
มันก็ถูก มันได้แก่นแล้ว มันก็ได้มอบ* ได้เปลือกไปด้วย ถ้าได้แต่
มอบแต่เปลือก ก็ได้แต่เปลือกไป ไม่คงทนไม่ถาวร เป็นอย่างนั้น

* มอบ ภาษาอีสานหมายถึง กระพี้, เปลือก

กุศล - ฉลาดออกจากทุกข์

กุศล ก็คือ ความฉลาด ฉลาดออกจากทุกข์นะ ไม่ใช่ความฉลาดเอาเปรียบคน ฉลาดออกจากทุกข์ สิ่งใดที่เป็นทุกข์ ฉลาดไม่ให้ทุกข์เกิด หนีเป็น ละเป็น ไม่เอา ปฏิเสธเป็น กุศลจะเป็นอย่างนั้นนะ ไม่ใช่ฉลาดเอาวัดเอาเปรียบ นั่นคนฉลาดทางโลก เรียนรู้ตัวบทกฎหมาย ฉลาดเพื่อเอาเปรียบ เพื่อหลบหลีก อันนั้นไม่ใช่กุศลแบบกุศลในตัว กุศลในตัวมันฉลาดออกจากทุกข์ สอนคนอื่นให้ฉลาด ช่วยให้คนอื่นฉลาด ถ้าในโลกนี้มาช่วยให้คนอื่นฉลาด ช่วยให้คนอื่นใจดี นี่แหละ มันเป็นเรื่องที่ใหญ่ มีใครทำธุระหน้าที่อันนี้ บางทีมันไม่มี มันมีแต่จะเอาวัดเอาเปรียบ มีแต่จะเรียกร้องไปทำนองนั้น บุญก็ต้องล้มผัสเอา ไม่ใช่คิด ไม่ใช่ความคิด อยากได้บุญ กลัวบาป บาปก็คิดเอา กลัวเอา ต้องเห็นชื ต้องเห็นบาป **บาปก็คือทุกข์ นั่นแหละ บาปคือโง่นั้นแหละ ไม่รู้ มีดนั้นแหละ บาป ตัวไม่รู้ ไม่รู้แจ้งเป็นบาป** คือทุกข์นั้นแหละ อยู่ที่ไหน? ก็อยู่ที่เรานั่นแหละ ก็อย่าไปทำชั่วชื ถ้าทำชั่วมันก็ทุกข์ เพียงแต่คิดมันก็ทุกข์แล้ว กังวลแล้ว อะไรที่เป็นทุกข์ ก็ละแล้ว กุศลก็คือละแล้ว นี่ ศาสนธรรมเป็นอย่างนี้

ศีล ก็คือความปรกติ

ศีล ก็เหมือนกัน ศีลก็ไม่ใช่ว่าเอา ไม่ใช่พูดเอา **ศีลก็คือทำตัวเรา ทำตัวเราให้ดี ทำกายให้ดี ทำใจให้ดี** ละแล้ว มันไม่กล้าพูดชั่ว มันไม่กล้าคิดชั่ว มันไม่กล้าทำชั่ว ไม่กล้าทำชั่วไม่กล้าคิดชั่ว มันก็ปรกติแล้วบัดนี้ ไม่มีความกังวล เป็นศีลแล้ว **ศีล ก็คือความปรกติ มันไม่มีความวิตกกังวลเพราะการกระทำ** คนอื่นไม่เห็น ก็ไม่ทำ ถ้าเป็นศีลนอกตัว คนอื่นไม่เห็นก็ทำได้ คิดได้ เช่น ความคิดอย่างนี้ ความคิดจะคิดอะไรก็ได้ มันไม่ใช่ซะ ถ้าไปคิดอันนั้น ใจมันเปราะเปื้อนไปแล้ว ถ้าเราละ มันก็ต้องตั้งแต่คิดโน่นแหละ คิดไม่ได้ ใครเห็น? เราเห็น เราเห็นความคิดตัวเอง เรารู้ความคิดตัวเอง ถ้าเราเห็น มันก็ละอายความคิดตัวเอง โอ้... คิดอย่างนี้มันก็ไม่ได้นะ มันผิดแล้ว มันก็เห็น มันก็แก้ของมันเอง มันก็กลับ ไม่ทำ ไม่คิด ก็ละไปเอง มันรู้แล้ว มันต้องล้มผัสเอาอย่างนี้ ถ้าละก็ละตรงนี้ หยุตตรงนี้ กรรมเหมือนกัน กรรมก็คือ หยุตคิดชั่ว หยุตพูดชั่ว หยุตทำชั่ว เรียกว่าหยุตกรรม ไม่ทำกรรมชั่ว ทำดี ก็ทำกรรมดีต่อไป กรรมดีมันก็เจริญต่อไป มันเป็นอย่างนั้น นี่สนทนารธรรมกับท่าน

ศาสนธรรม ต้องสัมผัสเอา

ไม่มีอะไรจะพูดที่จะพอให้เห็นได้ สัมผัสได้ ถ้าพูดนอกตัว มันสัมผัสไม่ได้ มันเป็นแต่เพียงความคิด คิดเห็น คิดเอา ถูกด้วยความคิด ผิดด้วยความคิด ตัดสินใจด้วยความคิด ไปข้างนอก พูดนอกตัวไป สิ่งนี้พูดนี้พูดในตัว สัมผัสได้ ถ้าเป็นธรรม **ศาสนธรรมต้องสัมผัสได้ ต้องสัมผัสเอา** พูดแล้วเห็นได้ทันที เป็นปัจเจกตั้ง แล้วก็ให้ผลขณะนั้นแหละ เช่น เรามีความรู้สึกตัวแบบหลวงพ่อกำเขียน การเจริญสติแบบการเคลื่อนไหวของเถรวาท แบบหลวงพ่อกำเขียน เช่น มีสติ สติมันก็ไม่ใช่จำเอา ความรู้สึกตัวไม่ใช่จำเอา ต้องสัมผัสเอา ความรู้สึกตัว รู้ทันที เช่น พลิกมือ รู้ทันที ไม่ได้รออะไรเลย ไม่ได้รอแม่แต่เสี้ยววินาที รู้ทันที กะพริบตา ก็รู้ทันที กลืนน้ำลายดู ก็รู้ทันที ถ้าอยากรู้นะ ความรู้สึกตัวก็เป็นของผู้รู้ ไม่ใช่เป็นของใคร ใครรู้ ก็คนนั้นแหละเป็นผู้รู้ เป็นสากล จะเป็นผู้หญิงผู้ชาย คนชาติใดภาษาใด ก็เป็นของผู้นั้น สัมผัสได้ทันทีกับความรู้สึกตัว ถ้าเดินไป ก้าวไป รู้สึกตัว ก็รู้ทันทีแหละ ก็สัมผัสกับความรู้สึกตัวทันที เมื่อรู้ มันก็ไม่หลงทันที ถ้าหลงมันก็ไม่รู้ทันทีแหละ จริงอย่างนี้ มันสัมผัสได้

ใช่ใหม่? ใช่, ทำไม่จะไม่ใช่ พิสูจน์เอาเองซิ เป็นวิทยาศาสตร์ ทำให้ พิสูจน์นะ อกาลิโกนะ โอปนยิโกนะ ไม่ล้าสมัยนะ นำอยู่เรื่อย วิทยาศาสตร์จะเจริญไปถึงไหน ไปโลกพระจันทร์ก็ตาม พระธรรมยังนำ ทนต่อการพิสูจน์ นำสมัย ไม่ใช่ตามนะ นำสมัย รู้ทันที รู้ได้ทันที ใครไม่อยากจะรู้ ก็หลงไป หลงก็เป็นธรรมอันหนึ่ง เป็นอกุศลธรรม ก็มีอยู่อย่างนั้นแล้ว หลงเป็นอกุศล โกรธก็เป็นอกุศล เป็นบาปเป็นทุกข์ ถ้าไม่หลงก็เป็นกุศล มันก็ไม่ทุกข์ มันก็รู้แจ้ง มันปลอดภัย นี่สัมผัสอย่างนี้

ใจที่ดีได้ ต้องฝึกหัด

นี่ สันทนาธรรมกับท่าน สิ่งที่คุณพูดกับท่านอยู่นี้ มันมีอยู่กับท่านไหม? มันก็ต้องมี เพราะทุกคนก็มีกาย ทุกคนก็มีใจ คนก็มีดีมีชั่ว นั้นแหละ แต่เราสัมผัสกับความดี สัมผัสกับความชั่ว มันแตกต่างกันไป ถ้าเราไปใช้มันผิด มันก็ผิด กายก็ตี ใจก็ตี มีจริตต่างๆ กันไป เราให้ข้อมูลอะไรมัน ที่ผิดมันก็รับเอาๆ กายก็รับเอาๆ ให้ข้อมูลผิด มันก็เอาไปแหละ บางทีก็ใช้กายไม่เป็น ใช้กินเหล้าเมา ยาสูบก็อันตราย มันก็ติดไปเท่านั้นแหละ บางที ใจก็เหมือนกัน คิดไปในทางอกุศล คิดไปในทางปรุงการแต่ง เป็นกิเลส ตัณหา ราคะ ก็เป็นจริต

ต่างๆ กันไป ราคะจริต โทสะจริต อะไรต่างๆ กันไป บางคนใช้ถูก ก็สลายไป ไม่มีภาวะ ไม่มีภาวะอะไร ความสิ้นเปลืองพลังงาน ก็ไม่สิ้นเปลือง ก็ใช้ถูก เช่น **จิตใจของเราเนี่ย อะไรก็เอามาคิด มาคิดทั้งหมด สิ่งที่จะทำก็เอามาคิดซะ สิ่งที่คิดก็กลายเป็นปรุงแต่งไปซะ ใจก็เลยใช้เรา ถ้าเราใช้ใจได้ดี มันจบเป็น** เราหยิบมันมาใช้ ที่จริงใจมันเป็นใหญ่ก็จริงนะ ที่ว่า ใจเป็นใหญ่ ใจเป็นหัวหน้า สำเร็จอยู่ที่ใจ แต่ถ้าใจมันเถื่อนก็ทำความเถื่อนได้ ถ้าใจมันดีมันก็ทำความดีได้ ฉะนั้นต้องหัดนะ ใจเป็นใหญ่ก็จริง แต่ต้องหัดมัน ถ้าไม่หัด มันก็ดูร้ายเหมือนกัน ใจของคนเราเนี่ย ฆ่าตัวเองก็ได้ ฆ่าคนอื่นก็ได้ ถ้าเราไม่หัดมัน มันดูร้าย มันจะดีได้ก็ต้องหัด มันเป็นใหญ่ก็ต้องหัด ใหญ่แบบเถื่อนก็มี ใหญ่แบบไม่เถื่อนก็มี **การหัดตัวเอง การฝึกหัดกาย ฝึกหัดใจ ก็เอาศาสนธรรมนี้แหละฝึกหัด เช่น ความรู้สึกตัว หัดลงไปซิ คิดสิ่งใด พุดสิ่งใด ทำสิ่งใด ให้รู้สึกตัว หัดมันเป็นครู เป็นครูผู้ฝึกหัด ผู้ที่จะเห็นความคิด เห็นการกระทำทุกโอกาส ก็คือ ความรู้สึกตัว ต้องฝึกตัวนี้แหละ หัดลงไป คล้ายๆ กับว่า ให้ความรู้สึกตัวนี้เป็นเจ้าของซะ เป็นเจ้าของกาย เป็นเจ้าของใจ ฝึกดู เป็นอย่างนั้น ถ้าไม่หัดมันก็ดูร้าย เป็นภัยต่อตนเอง เป็นภัยต่อสังคม ถ้าหัดมันก็เชื่อง มันก็ฟังได้**

ขอรบกวนท่านว่า เดียวนี้ท่านมีกายท่านมีใจ ท่านฟังกายฟังใจของท่านได้ไหม? ท่านเอาใจไว้สำหรับทำอะไร? ใจของท่านใช้ไปทางไหน ใช้มันรักหรือ ใช้มันชังหรือ? ใช้มันทุกข์ ใช้มันโกรธหรือ?

มีใจเอาไว้รัก เอาใจไว้ชัง เอาใจไว้ทุกข์ เอาใจไว้โกรธ ถ้าอย่างนั้นก็ใช้ไม่เป็นแล้ว ผิดแล้ว เรามีผิด มีผิดสำหรับอะไร ใช้ไม่ถูกก็พันตะพืดตะพืดไป เห็นหิน เห็นไม้ เห็นดินอะไร ก็พันตะพืดตะพืดไป มันก็ใช้ไม่ได้แล้ว ถ้าใช้สำหรับประโยชน์ ให้มันถูกหน้าที่ ถูกสัจจะ ถ้าใช้ไม่ถูก มันก็เสียหาย ใจของเราก็เหมือนกัน ใช้ตะพืดตะพืด มันก็เสียหาย ใช้ไม่ได้ เป็นภัยแก่ตนเอง เป็นธุระ เป็นภาระ มีใจเอาไว้ปล่อยซี เอาไว้วางซี เอาไว้เย็น เอาไว้หยุดซี ไม่ใช่เอาไว้อย่างอื่น เอาไม่ได้ ใจนี้ ถ้าเอาก็พร้อมแล้ว เอาอันนั้นเอาอันนี้ พร้อมแล้ว

จิตนี้ - ถ้าเอาก็ยิ่งพร้อม

ภาชิตของพระรัฐบาล เป็นลูกเศรษฐีออกมาบวช ลูกชายคนเดียวด้วย พ่อแม่เอาเงินเอาทองมากองให้ นี่กองของเจ้า นี่กองของพ่อ นี่กองของแม่ พระรัฐบาลก็ว่าภาชิตว่า **“โลกนี้พร้อมอยู่เป็นนิจ ไม่รู้จักอึด ตกเป็นทาสความอยาก”** หมายถึงใจนะ โลกนี้ไม่มีใครเป็นใหญ่ได้ ไม่มีใครคุมครองเป็นใหญ่ได้ พร้อมด้วยความอยาก ความหิว ความเอา จิตนี้เอาไม่ได้ ถ้าเอาก็ยิ่งพร้อม จิตนี้ต้องวาง ได้ให้เป็น เป็นให้ถูก วาง ถ้าวางแล้วอึดเต็มนะ ฟังดูดี ๆ นะ ท่านอย่าเพิ่งตัดสินใจกับคำพูดนี้ ให้ท่านได้ทำเสียก่อน ให้ได้สัมผัสเสียก่อน ได้

สัมผัสกับความปล่อยวาง วางให้เป็น ท่านจะอิม **ท่านจะเห็นความ
สมบูรณ์พูนผลที่สุด ถ้าใจถึงความปล่อยวาง เป็นความเพียงพอที่สุด
ถ้าเอาแล้วก็พร่องที่สุด** ขอยกตัวอย่างให้ดู เช่น แม่ค้าคนหนึ่งนะ ทำ
ขนมไปขาย สมมุตินะ แม่ค้าลงทุนไปตั้ง ๕๐๐ บาท ทำขนมไปขาย
ได้กำไร ๕ บาท ขายไม่หมด คนไม่มี นึกว่าคนจะมี ไปทำเลไม่ดี
ขายได้กำไร ๕ บาท ต้องขายเลหลัง จะกลับบ้านไม่มีคนซื้อ ขายถูกๆ
ได้ทุนขึ้นมาได้กำไร ๕ บาท แม่ค้าคนนั้นก็พอใจ ไม่เป็นไร ใจก็
เหมือนเดิมแหละ ธรรมดา ธรรมดา วันหลังก็ทำขนมไปขายอีก ขายดิบ
ขายดี ได้กำไรเท่าตัว ได้ ๕๐๐ บาท ลงทุนทั้งกำไรเป็น ๑,๐๐๐ บาท
แม่ค้าคนนั้น ก็ธรรมดา ใจมันไม่ได้เอา ธรรมดา เพราะเป็นเหตุ
เป็นปัจจัยธรรมดา กลับมาบ้าน หาบกระเช้าเปล่ากลับมา มันขายดี
วันหลังก็ไปอีก ทำขนมไปขายอีก ฝนตก ขายไม่ได้ คนไม่มี แม่ค้า
ก็เอากลับบ้านแบ่งเพื่อนบ้านกินบ้าง ใจของแม่ค้าก็ธรรมดา ไม่เป็นไร
วันหลังก็กลับไปอีก ทำไปอีก ขายอีก ก็ทำอยู่อย่างนั้น ได้บ้างเสีย
บ้าง แต่ส่วนมากมันได้ เพราะแม่ค้าก็ฉลาดขึ้นเรื่อยๆ มีประสบการณ์
มีบทเรียนเพิ่มขึ้นเรื่อยไป นี่ ใจนะ ไม่ใช่ได้แล้ว ดีใจ ถ้าไม่ได้ ก็
เสียใจ นั่น ไม่ใช่แบบนั้น ไม่ใช่ ใจใจไม่เป็น ใช้เป็นนะ มันไม่มี
อะไรหรอก อย่าเอาวัตถุมากำหนดซิ ใจของเรา **ใจของเราต้องพึง
ให้มันได้ ต้องวางให้เป็น ต้องเย็นให้ได้** ปล่อยให้มันเป็น วางให้
เป็น ใจนี้ต้องปล่อยวาง **ปล่อยวางให้เป็น แต่ขยันนะ ไม่ใช่วางแบบ
ขี้เกียจนะ** ขยัน วันนีทำงานได้สิบบาท ก็พอใจ พรุ่งนี้ทำงานได้

ร้อยบาท ก็พอใจ แต่ขยันอยู่นั้น คนขยันคนทำงาน ก็ต้องฉลาดขึ้นเรื่อยๆ ไม่ใช่ไปเซ็ดหลาบ

การทำงานนี้ ต้องมีความขยัน ดูกาลเทศะ คนทำงานบ่อยๆ ก็ฉลาดขึ้นบ่อยๆ มีศิลปะขึ้นบ่อยๆ ดูทิศดูทาง สมัยก่อนเคยเป็นพ่อค้าซื้อวัวซื้อควาย พอดูบ๊ีบ ตัวนี้ซื้อได้เท่านั้น จะต้องขายเท่านั้น มันได้ทันที มันฉลาด มันดูออก แต่ถ้าเราไปทำอะไรผิดพลาดนิดหน่อย เอ้า...วากันแล้ว ตีเตียนกันแล้ว ไม่ใช่อย่างนั้นหรอก ทำไป ดูไปดูมา มันดูออก ดูเป็น แม่นขายไม่ได้ มันก็ไม่เสีย ถ้าซื้อมาแล้ว ดูลักษณะมันแล้ว เอามาเลี้ยงเอามาขุนให้มันดี ตัวนั้นก็อ้วน ตัวนั้นก็เต็มขึ้น ตัวนี้ก็ใหญ่ขึ้น รูปพรรณสัณฐานก็ดี ดูอะไร เห็นอะไรก็ไม่ใช่อะไรๆ ขว้างๆ มันมีความฉลาดขึ้นในตัวของมัน การฝึกหัดตอนนี้ก็เช่นกัน การฝึกหัดใจนี้ ก็ยิ่งวิเศษเหลือเกิน น่าอัศจรรย์นะ ความสำเร็จของเรา น่าอัศจรรย์จริงๆ มันมีผลสำเร็จ มันภูมิใจ มันหลุดมาได้ มันออกมาได้ ใจของเรานี้ แต่ก่อนมันไปอยู่นั่น พอฝึกหัดขึ้นมาแล้ว โอ้...มันสูงขึ้นมา มันปลอดภัย มันพ้นอันตราย ภาคภูมิใจ มีใจที่พึ่งได้ มีกายมันก็พึ่งได้ ถ้าใจมันดี กายมันก็ดี โดยเฉพาะเรื่องใจนี้สำคัญที่สุด มันเป็นใหญ่ ถ้าเราไม่หัดไม่สอนมัน มันก็ใหญ่ในทางที่ทำให้เราเป็นทุกข์เป็นโทษก็มี

นิพพานขิมลอง

สิ่งที่พูดนี้ มันเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ ไม่ใช่สิ่งที่มันไม่มี แม้แต่ศีล แม้แต่บุญ แม้แต่บาป สวรรค์ นิพพาน เอานิพพานขิมลองก็ได้ เช่น ท่านเคยติดบุหรี่ ใช้กายผิด ท่านเป็นธุระเป็นภาระ พอท่านรู้เรื่อง มันเห็นทุกข์ เห็นกายนี้มันก็เป็นทุกข์อยู่แล้ว มันต้องหายใจ ต้องกลืนน้ำลาย ต้องถ่าย ต้องหลับต้องนอน โอ้...มันเป็นทุกข์อยู่แล้ว เราเห็นถ้าเราดูไปนานๆ เราจะเห็น เห็นจริงๆ เห็นทุกข์ของกาย น่าสงสาร โอ้...เราอย่าเอาโกรธ เอาอะไรไปใส่ให้มันอีกหรือ ยังจะเอาบุญมาให้มันคาบ ให้มันทุกข์อีกหรือ ตั้งแต่ตัวมันหายใจอยู่นี้ มันก็เป็นทุกข์แล้ว บุหรี่ของท่านก็หลุดไป ถ้าท่านเห็นนะ ถ้าท่านดูตัวเองให้ดีๆ นะ มันจะเกิดความเป็นธรรมต่อท่านนะ ถ้าท่านไม่ดู มันก็เถื่อนอยู่นั่นแหละ มันหลุดออกไป บุหรี่มันหลุดออกไป กายของท่านไม่เป็นภาระ บุหรี่มันนิพพานไปแล้ว หายไปแล้ว ไม่เป็นภาระแล้ว เลิกสูบบุหรี่ บุหรี่ของท่านก็นิพพานไป เลิกกินเหล้า เหล้าของท่านก็นิพพานไป นี้ ก็ไปเล็กๆ น้อยๆ ไปอย่างนี้ ไปจนถึงที่สุด ท่านไม่โกรธใจของท่านก็นิพพานไปอีกแล้ว นิพพานไปเรื่อยๆ ไป เย็นไปเรื่อยๆ ไป

หมดภาระไปเรื่อยๆ ไป ไม่มีพิษมีภัย ภายของท่านไม่ทำชั่ว ใจของท่านไม่คิดชั่ว วาจาของท่านไม่พูดชั่ว ก็นิพพานไปแล้ว เย็นไปแล้ว เย็นไปๆ เย็นเล็กๆ น้อยๆ ไป ที่สุดของชีวิตเราก็คือ นิพพาน

ศาสนาสอนเรื่องนิพพานนะ ความสุขที่เป็นอมตะ ถ้าศาสนาไม่มีนิพพาน **ไม่รู้**ว่าเราจะศึกษา จะปฏิบัติไปทำไม ต้องไปถึงไหน เลิกบวชได้ บวชหรือของท่านก็นิพพานไปแล้ว เลิกเหล่าได้ เหล้าก็นิพพานไปแล้ว เลิกอะไรได้ ที่เป็นภาระแก่ท่านมากๆ ต้องกังวล ต้องสิ้นเปลือง ต้องเป็นธุระต่อตนเองและคนอื่น นั้นหนะน้อยไปๆ จิตใจก็เย็นลงเย็นลงนะ เป็นของสัมผัสได้ ไม่ใช่อยู่โลกไหน **นิพพานอยู่ในกายในใจของท่านนั่นแหละ** สวรรค์ก็อยู่นั่นแล้ว ใจดีมีสุข จิตใจไม่กังวลอะไร ใจมีอารมณ์ดี ไม่ใช่ไปแสวงหาซอกๆ ไปหาความสุขเที่ยวเล่นไป นั่นมันเป็นความสุขแบบเกาซี่กกลาก **คนเป็นซี่กกลาก สุขได้เพราะเกา สุขแบบนิพพานนี้ สุขแบบไม่ต้องเกา รักษามันให้หายไป**

คนดี - ทำหน้าที่ให้ถูกต้อง

อย่างที่ได้อ่านมา นี้ ไม่ใช่สอนให้ท่านหนีจากลูกจากเมีย ท่านเป็นคนดี รับผิดชอบลูกเมียของท่าน อย่าทำตัวท่านให้เป็นทุกข์ อย่าทำตัวท่านให้ลำบาก ท่านรักลูกรักเมีย ท่านใจเย็น บางทีเมียท่านจะใจเย็นด้วย ลูกของท่านก็จะใจเย็นด้วย เพราะท่านเป็นผู้สร้างลูก จิตใจของท่านเป็นอย่างไร ลูกของท่านก็เป็นอย่างนั้น ท่านเลี้ยงลูก ไม่ใช่เลี้ยงด้วยการให้เงินให้ทองมันอย่างเดียว ท่านต้องเลี้ยง ต้องให้กำเนิดมัน ใจของท่านต้องดี เหมือนกับต้นไม้ ลูกไม้ย่อมไม่หล่น ไกลต้น ลูกคนดี ใจดี ใจก็ดีตามพ่อตามแม่ ลูกโจร พ่อแม่เป็นโจร ลูกก็เป็นโจร พ่อแม่เล่นการพนัน ลูกมันก็เล่นการพนันด้วย แต่ว่าเดี๋ยวนี้มันก็ร้ายแล้วนะ ร้ายแล้ว สิ่งแวดล้อมข้อมูลมันไม่ค่อยดี พ่อแม่ดี แต่ว่าลูกมันเลวก็มี สิ่งแวดล้อมไม่ดี ไม่เหมือนสมัยก่อน สมัยก่อนนี้ ลูกทุกคนได้รับข้อมูลดี พ่อแม่ท่านนั้นเป็นครูผู้สอน และครูที่โรงเรียนท่านนั้นเป็นผู้สอน การสอนนี้สอนให้ละชั่ว ให้ทำความดี มีครูกับพ่อแม่สอน กินข้าวเย็นเสร็จ ก็มานั่งล้อมพ่อล้อมแม่ นอนเอาหัวก่ายหัวเข้าพ่อแม่ ให้พ่อแม่เล่านิทานให้ฟัง บางทีพ่อแม่เล่านิทาน

ลูกนอนข้างๆ หลับไปกับเล่นิทาน สมัยก่อน คนโบราณ ๔๐-๕๐ ปี เป็นอย่างนั้น ได้รับข้อมูลที่ดีๆ เดียวนี้ มันไม่ได้รับข้อมูลที่ดีๆ ข้อมูลมาจากดาวเทียม โทรศัพท์ สื่อสารมวลชนมันเจริญ พรีเบียดยเห็นอยู่ ต่อหน้าทันที มันก็เลยได้รับข้อมูลไม่ดี กินข้าวอิ่มแล้ว มันไม่ได้มานั่งกับพ่อกับแม่ดอก ไปโน่นไปนี่ล้อมทิวี่ จะไปเที่ยวที่ไหน เอาข้อมูลมาไม่ดี สิ่งนั้นเราไม่ได้สอน เขาหาเอง ไม่ใช่ความผิดของเรา ถ้ามันชั่วไป เราก็ไม่ต้องทุกข์ ไม่เป็นความผิดความบกพร่องของเรา เราทำดีแล้ว เราชักลูกรักเมีย เราเป็นคนดีแล้ว ก็ภูมิใจดี ไม่ใช่บกพร่องเมื่อเกิดความผิดพลาดต่อใครก็ตาม เราเป็นคนดีแล้ว มันไม่ใช่ความผิดพลาดของเรา

ลองดูซิ เป็นอย่างนั้นจริงๆ นะ ถ้าเราเคารพพ่อแม่ เราเป็นคนดี กตัญญูกตเวที ทำดีที่สุดแล้ว เรานี้ทำหน้าที่ต่อพ่อต่อแม่ดีที่สุดแล้ว เมื่อพ่อแม่ล้มหายตายไป เราก็มองสิ เราไม่บกพร่อง เราไม่ต้องเสียใจเลย เพราะเราไม่ผิดอะไร พ่อแม่เลี้ยงเรามา เราก็เป็นคนดีมาตลอด ไม่ทำความผิดอะไร ภูมิใจเสียด้วยนะ เออ...เราก็ได้ทำหน้าที่ของลูกอย่างดีแล้ว พ่อแม่เจ็บไข้ได้ป่วย ลูกก็ช่วยอย่างดีที่สุด สุดฝีมือแล้ว มีอะไรเราก็ทำหมด ที่คิดเห็นว่ามันจะดี คิดมาเราก็ทำไปหมด สุดฝีมือของเราแล้ว พ่อแม่ล้มหายตายไป ไม่ใช่ความผิดของเรา มันก็ไม่ทุกข์นะ เป็นอย่างนั้นนะ ถ้าบางคนนี้ ไม่มีโอกาสเลย ชั่วเลวทราม ไม่ได้ทำดีอะไรกับพ่อกับแม่เลย พ่อพ่อแม่ล้มหายตายไป เสียใจ ยังไม่ได้ช่วยพ่อช่วยแม่ เสียใจ เพราะเป็นความผิดพลาด

ไม่ค่อยดี บางคนเป็นคนเกเร เกะกะ พ่อแม่ต้องทุกข์ด้วย ต้องคิดห่วง บางทีก็ประชดพ่อแม่ด้วย พ่อพ่อแม่ล้มหายตายไป เสียใจ เป็นทุกข์ เป็นอย่างนั้นนะ แต่ถ้าเราทำดี ไม่ทุกข์ เป็นอย่างนั้นจริงๆ

สุขแท้ เริ่มต้นที่ตัวเอง

ฉะนั้น เราทำอะไรก็ตาม คิดอะไรก็ตาม พุดอะไรก็ตาม เราต้องตั้งต้นที่ตัวเรา อย่าไปเกณฑ์ให้คนอื่นเหมือนเรา มันทำอย่างนั้นไม่ได้ เราชักบรองตัวเราเอง จะไม่ทำชั่ว จะไม่พุดชั่ว จะไม่คิดชั่ว คนอื่นจะคิดชั่วต่อเราก็ได้ อาจจะมี เราก็เข้าใจเขาอยู่ เขาตำเรา เราก็เข้าใจเขา คนที่ตำเรา แสดงว่าเขาผิดปรกติไปแล้ว คิดดูให้ดีๆ นำสงสาร ถ้าเขาปรกติ เขาคงตำเราไม่ได้ เราอย่าไปถือสาหาโทษกับคนอย่างนั้น มันไม่ถูก มันไม่ถูกต้อง ไปถือสาทำไม เราชู้อยู่ ฐู้งั่งอยู่ จะไม่โกรธ จนไม่ทุกข์ จนไม่หลงนั้นแหละ เข้าใจเขา นี่เราทำอย่างนี้ รักพ่อ รักแม่ รักลูก รักใครก็ตาม ต้องทำให้มันดี อย่าไปหลง ตั้งต้นจากตัวเรานี้ ถ้าทำดีแล้ว ไม่ใช่ความผิดของเรา เพราะฉะนั้น การที่จะทำอะไรลงไป อย่าไปเกณฑ์คนอื่น ต้องทำตัวของเราให้ดีก่อน สอนลูก สอนเต้า เลี้ยงลูกเลี้ยงเมีย เป็นคนดีของพ่อของแม่ เป็นคนดีของศาสนา เป็นคนดี มีพระพุทธ พระธรรมอยู่ในตัว พุทธะก็คือ ตัวรู้

ตัวตื่น ตัวเบิกบาน ไม่ใช่ไปไหว้พระพุทธรูป ไปไหว้ใครที่ไหนหรือ
มองไปโน่น อยากได้บุญ ท่านจะปรารถนาเอาอย่างนั้นเอาอย่างนี้ มัน
ผิดไปแล้ว

เดี๋ยวนี้ เป็นพ่อเป็นแม่กันอยู่ในฐานะที่บริการกัน มันไม่เหมือน
สมัยก่อน ถ้าพ่อมีลูก ก็ต้องบริการลูก เตรียมบริการลูก ลูกขออะไร
ก็ให้ ๆ ถ้าพ่อแม่ไม่บริการลูก ลูกก็ไม่เคารพพ่อแม่ สมัยนี้ ทุกวันนี้
มันเพี้ยนไปเสียแล้ว มันเอาวัตถุมาเป็นเครื่องกำหนด เพราะเราสร้าง
วัตถุ เราให้วัตถุมันเป็นใหญ่ ต้องเอาอย่างนั้น ต้องเอาอย่างนี้ ต้อง
เอาอันนั้นให้ ต้องเอาอันนี้ให้ จิตของคนเราก็จะเอา จะเอา พร่องอยู่
ไม่อ้อมแล้วบัดนี้ ผลที่สุด คำว่า “ให้” จึงไม่มี ไม่เหมือนสมัยก่อน
สมัยก่อนนี้ ให้นำ เพื่อจะให้ไม่ใช่เพื่อจะเอา เพื่อจะให้ นี้ มาอยู่
อเมริกา มีพยาบาลคนหนึ่งเขาถวายปัจจัยหลวงพ่อก่อน เขาเขียนใส่ซอง
ลงไป แปลกนะ ไม่เคยเห็นเลย เขาว่า ขออุทิศให้พ่อให้แม่ ถ้าพ่อแม่
เจ็บไข้ได้ป่วย ก็ขอให้พ่อแม่อย่าได้เจ็บไข้ได้ป่วย ขอให้พ่อแม่มีความสุข
นี่ ดูลิ ก็แปลกนะ หลวงพ่อก็ก็นั่งซองจดหมายนั้นไว้ ช่วงที่
หลวงพ่อกับไปเกาะลองไออร์แลนด์ ไปกราบเจ้าคุณประธานสมัชชาสงฆ์
ที่นั่น พยาบาลอยู่แปดริ้ว ไปทำงานที่นั่น นี่แปลก แต่บางคน เอาเลย
ทีเดียว ขอให้มีความสุข ขอให้ได้สวรรค์ ขอให้ได้นิพพาน ขอให้
คิดไป ก็ดีเหมือนกัน แต่ว่าคนนี้ก็แปลก เขาไม่เอา เขาขอให้พ่อให้
แม่ จิตใจคนมีแต่ให้ รักพ่อรักแม่ ใจที่มันให้ ใจ...กว้างใหญ่ไพศาล
ให้ไม่มีขอบเขต ถ้าจะให้ดียิ่งไปกว่านั้น อย่างกำหนดเฉพาะพ่อแม่เลย

ให้กว้างใหญ่ไพศาลไป ให้ความเมตตากรุณา เป็นอัมมัญญาธรรม
ล้นโลก ไม่มีขอบเขต ไม่เฉพาะแล้วนะ ใจกว้างขวาง ให้ทั่วไป ให้อภัย
ทุกสิ่งทุกอย่าง

ใจที่คิดจะให้นี้ มันสุข

การรู้จักให้อภัย มันเป็นการประสาน มันต้องให้มาก่อน การ
ให้อภัย ให้นำ จิตใจที่คิดจะให้ เป็นชะ ให้นำหน้า ให้อภัย ให้ความ
เมตตากรุณา เอื้อเพื่อเอื้อแผ่ ก็ใจเหมือนกัน นั้นแหละ แม่แต่การ
ให้ทาน ก็ไม่ใช่หอกตัว ต้องใจ ต้องกาย ต้องวาจาอีก นั้นแหละ
ทาน บางทีไม่มีเงินสักบาท บางคนเกิดมาจน ยากจน ไม่มีเงินทำบุญ
ตักบาตร ก็ไม่ใช่หรือ ทานที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้เป็นสากล อภัยทาน
ธรรมทาน วัตถุทาน มีก็ได้ ไม่มีก็ได้ไม่เป็นไร อย่าไปน้อยเนื้อต่ำใจ
วัตถุทาน บางทีมันก็ไม่มีจริงนั้นแหละ แต่ว่าธรรมทานนี้ คือ รู้จัก
บอกรู้จักสอน รู้จักปรึกษาหารือ รู้จักคบมิตร รู้จักเป็นมิตร ใครที่มี
ทุกข์ก็เป็นมิตรกับเขา ช่วยปรึกษาหารือ เป็นอย่างนั้น เป็นอย่างนี้
หาทางออกให้ หาทิศทาง เป็นเพื่อนเป็นมิตรในเวลาที่เขาอาภัพอัปจน
ในเวลาที่เขาทุกข์ใจ พุดให้เขาได้ดีใจ เห็นอกเห็นใจกันบ้าง ไม่ใช่
คนไหนลั้ม กินส้มวัวหยอง เหยียบบ่ย่า ข้าเติมกัน ช่มชี่กันไป ไม่ใช่

นี่ก็กรรมทาน อภัยทาน ก็รู้จักให้อภัย เสียสละบ้าง สละอารมณ์เนา
 ออกจากใจของตนเอง ไม่ใช่ว่า กูไม่ยอม กูไม่ยอม เขาว่ากู เขาว่ากู
 มึงทำกับกูอย่างนั้นอย่างนี้ ไม่น่าจะเป็นอย่างนั้น น่าจะเป็นอย่างนี้
 นั้นมันเอา มันพร่องนะ ถ้าให้ก็คือ เออ...ช่างหัวมัน เป็นเช่นนั้น
 เอง ว่าไปทำนองนั้น คิดไปทำนองนั้น เรียกว่าให้ ใจที่คิดจะให้
 มันสุขมากๆ เลยนะ มันไม่เหมือนใจที่คิดจะเอาหรือ สัมผัสดูซิ
 ลองดูสิ คิดจะให้ที่ โอ้..มันสุข มันมีความอึด ล้นไปเลย ไม่ใช่ว่า
 กูไม่ยอม กูไม่ยอม อารมณ์เนาเสียสละบ้าง สละออกไป ให้อภัยไป

หวังครองโลก ออกหักเสียเปล่า

ลองว่าดูสิ ไม่น่าจะเป็นอย่างนั้น หน้าไหม? หน้ามากไหม?
 กูไม่ยอม กูไม่ยอม หน้าไหม? ใจประเภทนั้น ไม่น่าจะว่ากับเรา
 อย่างนั้น ทำกับเราอย่างนี้ กูไม่ยอม หน้าไหม? ซิมดูสิ หน้ากะ ถ้า
 เราว่า เออ ไม่เป็นไร ช่างหัวมัน เป็นเช่นนั้นเอง เขาไหม? ลองสัมผัสดู
 นี้ ก็หัดละ ช่างหัวมัน ไม่เป็นไร เป็นเช่นนั้นเอง เข้าใจมัน เราจะอยู่
 กับโลก โดยเหนือโลก รู้แจ้งสมมุติว่าเราได้อะไรมา เข้าใจโลก โลก
 มันคืออะไร โลกคือ ธรรมชาติ คือรส คือกลิ่น คือเสียง คือสัมผัส ใคร

หวังครองโลกอันนี้แล้ว ผิดหวังนะ ออกหักนะ จะหวังครอง หวัง
 ครองโลก ครองรูปรสกลิ่นเสียง ไม่มีใครครองมันได้ ใครหวังครอง
 ก็ออกหัก เสียใจ ผิดหวังแน่นอน ก็ต้องรู้มัน โลกอีกอันหนึ่งก็คือ
 การได้การเสีย สุขทุกข์ นิพทาสรรเสริญ นี่ก็โลก ไม่ใช่เราดอก มัน
 เป็นสมบัติของโลก เกิดมาก่อนเรา มันอยู่อย่างนั้น เราจะไปตู่เอา
 แย่งเอา มันไม่ได้หรอก สมบัติของโลก มันมีมาอย่างนั้น มันเป็นของ
 คุโลภมาอย่างนี้ มันเกิดมาอย่างนั้น เกิดอย่างนั้นมานานแล้ว เราเพิ่ง
 เกิดทีหลังเขา อย่าไปตู่เอา **มีได้ก็ต้องมีเสีย มีสุขก็ต้องมีทุกข์ มี
 นิพทาก็ต้องมีสรรเสริญ เป็นคู่ของมัน เป็นสมบัติของโลก เราก็เห็น
 มันซะ รู้มันซะ ให้รู้แจ้งซะ เราจะอยู่กับโลก อย่างไม่ถูกโลกทับลม
 เราอยู่เหนือมันซะ ซี่คอมันอยู่นั้น เมื่อมันเกิดขึ้นแก่เราก็ดี แก่
 คนอื่นก็ดี มอบให้มันไป เออ...มันเป็นเช่นนั้นเอง มีได้มันก็ต้อง
 มีเสีย เช่น เราได้นาฬิกาเรือนหนึ่ง เราก็ดูรู้แล้วว่า อันนี้มันก็
 ต้องไม่เที่ยง ก็ต้องเปลี่ยนแปลงเป็นธรรมดา ได้ของรักของชอบใจ
 มันก็ต้องเปลี่ยนแปลงไปเป็นธรรมดา ไม่มีใครเป็นใหญ่ได้ นี่ เป็น
 อย่างนั้นไหม หรือว่าท่านจะตู่เอา ถ้าตู่เอาแล้ว ท่านจะผิดหวังนะ
 ผิดหวัง เรารู้มันซะ รู้วันนี้ รู้เดี๋ยวนี้แหละดีที่สุด ถ้าเราไม่รู้ก่อน
 เมื่อมันผ่านเราไป มันจากเราไป ท่านจะเสียใจ บางคนทำใจไม่ได้
 มันเสียทำไปแล้ว**